

CSIKI LAPOK

POLITIKAI HETILAP

ÉS CSIKVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Györgyjakab M. utóda könyvkereskedése, horvá a
lapszerkesztési részét illető minden közlemény, vala-
mint hirdetések s előfizetési díjak is küldendők.

Megjelenik a lap
Minden Szerdán.
Kéziratok nem adatkak vissza.

PHLELÓN SZERKESZTŐ
Dr. FEJÉR ANTAL,
CZUVÉD.

Nyitottéri cikkek
soronként 40 filléért közöltetnek.
Egyes lap ára 20 fillér.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre
4 kor. Negyedévre 2 kor.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottaknak

Mikó Bálint főispán ur kitüntetés.

Igaz örömeinkre és büszkeségünkre szolgál, s bizonyára a vármegye lakosságának minden rétegében is élénk megelégedést fog kelteni Ő felsége a koronás királynak azon újabb magas ténye, melynél fogva vármegyénk közszeretében álló főispánját a szent István rend kis keresztjével kitüntetni méltóztatott. Bár ezen kitüntetéshez első sorban a magyar román határszélén mult évben eszközölt határjelzési munkálatoknál főispán urnak kormány-biztosi minőségben szerzett érdemei elismerése fűződik, de megjutalmazva látjuk az ismételt kitüntetéssel másfelől azokat a szolgálásokat is, melyeket csaknem 20 évi főispánsága alatt a vármegyei közügy érdekében kifejtett, s mindenkit lekötelőző és megnyerő ténykedései és érintkezéseivel eszköze volt annak, hogy legalább a vármegyei zöld asztal körül a közügy kárára a politikai harcok nem dultak.

A kitüntetés feletti őszinte örömet sietett leróni a vármegye központi tisztikara folyó hó 15-én. midőn Becze Antal alispán ur vezetése alatt testületileg jelent meg a főispáni irodában, hol a testület nevében alispán ur szívből fakadó lelkes szavakban adott kifejezést a tisztikar örömeinek, kiemelve, hogy midőn a tisztikar büszkeségét találja, a szeretett főispánját ért kitüntetésben, ennek a kitüntetésnek rugóját a határjelzési munkálatok sikeres kifejezése körül szerzett érdemein kívül azokban a ténykedésekben is feltalálhatni véli, melyeket a vármegye élén a közügyek szolgáltatában eddigi működésével kifejtett.

Zugó éljenzt követve alispán urnak szép üdvözlő beszédét, mire főispán ur szíves szavakban köszönte meg a tisztikarnak kiket baráti nevével szolgált —

a nem várt kitüntetés feletti gratulációját; az ő kitüntetés — úgy mond — részben a megye tisztikarát illeti, a mely feladatának és hivatali kötelességének aképp igyekezett megfelelni, hogy az felsőbb helyen is elismerést talált.

A JÖVŐ MUNKÁJA.

Irta Máthé József.
(Folytatás).

II.

Mert az anyagi jólét s a nyomában járó függetlenség első biztosíték arra, hogy a nép a maga erejét saját javára szolgáló alkotásokban biztosítván, hozzájárulhasson az államérvéneveléséhez.

Ma ezt nem teheti. Szegényebb annál. És az anyagi gondok lesodorták a hagyományos vallásosság magaslatáról. Nincs összhang az életében. Szegény otthonában, szegény eklézsiák templomai és iskolái közt kevés vigasztalást talál.

Azért mondom elsőrendű szükségnek az anyagi viszonyok rendezését, mert csak így tartom valószínűnek, hogy a székely kulturális feladatok teljesítésére is képes lesz.

Szegény, éhes nép, esenevész, gyötrelmek közt élő gyermekeivel az iskolák vajmi keveset tehetnek.

Pedig elsőrendű szükség marad a nevelés-oktatásügy rendezése is.

Láttuk már, hogy miként válnak szegényesükké miatt a magyar egyházak kulturális feladataik teljesítésére gyöngyű, hogy elmulnak azok az idők, mikor tiszta hazafisággal, messzemenő áldozatokkal siettek az erkölcsös magyar állam fundamentumán dolgozni.

Nyujtson nekik segítséget az állam. De azt okosan tegye. Nem szükség tüzzel-vassal államosítani. Ahoz nincs elég pénze. Aztán meg tisztelni kell a magyar egyházak kezében értékesülő nagy anyagi és erkölcsi tőkét, melyet autonómiájuk épségben tartása mellett államiságunk erősítésére felhasználhatunk.

Csak a gyanus felekezeti iskolákat államosítsa kérelhetlenül. De erre aztán törekedjék megállás nélkül.

Nyiltan kimondhatom, hogy ezek alatt a gör. katl., gör. kath., (tehát oláh) és a lutheránus (tehát szász) iskolákat értem, melyeknek erősítését azoknak érdekeltsege oly szívós kitartással fáradozik, hogy itt kénytelenek vagyunk

beismerni, miszerint a míg mi az eszközök keresésében fejünk vesztettük, azok elkerültek. És bennük annyi hazafiatlanság, hogy a magyar nyelvet nem tudják, nem tanítják, sőt nem is akarják tanítani.

A mennyiben azonban az államosítás következetes végrehajtása egyelőre elháríthatlan akadályokba ütköznék, erélyesebben kell sürgetni a magyar nemzeti oktatást ezen iskolákban. És meg kell szerezni a kötelező iskoláztatás alkalmát minden honpolgár gyermekének. Azon körülmény, hogy elegendő palotabörtönünk és kevés kunyhó-iskolánk van, rossz világításban tünteti fel a magyar állam kultur misszióját.

Azútan alkalmassá kell tenni az iskolákat arra, hogy az életre neveljenek, olyan ismeretekre oktassanak, melyeknek gyakorlati értéke van.

Elemi iskoláink az eddigi tanterv keretében alig nyújtottak egyebet a népek, mint irni-olvasni tudást, nagyobb gyakorlati érték nélkül. (A falusi ember, nevét leggyakrabban váltó alá írja.) Az elemi iskolákhoz kötött ismétlődő iskolák s ezek órarendjében a heti 2—4 órai gazdasági és kertészi gyakorlatok teljesen értéktelenek maradtak a népre.

Váljunk be, hogy a vallásoktatás, vagy mondjuk vallásos nevelés sem igazolta a hozzáfűzött reményeket.

Tant csináltak belőle, mint az algebrából. Érthetetlen dogmák gyermekek előtt örök rejtelnyek maradtak szóhalmozata, bármily szépen csengjen, a feledés homályába vész anélkül, hogy bármi kis értelmét vehetnék. De őszintén szólva nem is vették komolyan az iskolának ezt a fontos feladatát. A pap eltöni szerette magától, a tanító meg — minden tekintély sértes nélkül legyen mondva: nem értett és ért hozzá úgy, hogy annak lényegébe hatolva kézzel fogható szinarany igazságait tehessen közkincsé, az emberi léleknek, buban örömben, szerencsében avagy szerencsétlenségben — táplálékával.

Nem egy iskolát ismertem, hozzáteszem felekezeti iskolát, melynek papja nem akarta tanítani a vallást, a tanítója pedig kényszer munkának tekintette, mert nem az ő, hanem a pap kötelessége, a minthogy úgy is van. Ha aztán a községi és állami iskolákat tekintjük, hol olyan vallásantitók működnek, a minők kézügybe esnek, éppen nem dicsekedhetünk a vallásos nevelés eredményeivel.

En az erkölcsi súlyos okát részben ide vezettem vissza. Mert az a nép, mely felületes

vallásosságban éri el suhancz korát, a felnöttek számára rendelt templomi oktatást is ignorálja, nem keresi. Ellenben szívesen szerzi meg magának bármi áru, testi épségének erkölcsi tisztaságának kárára, a szórakozás, mulatozás tiltott alkalmait, él a felnöttek rossz szokásaival, kérkedik cifrítással, udok büneinek takarójával.

Ezért vesz el a mai iskolák által nevelt felszég emberek kezében nem csak az atyai jus, de minden jó ügy is.

Szükségesnek látszik tehát a nevelés-oktatásügy gyökeres reformálása.

Szükséges, hogy az iskola és élet közti ür áthidalassék, hogy az ifju az iskola tanácsaival és ismereteivel vezetessék át az életbe, de azok a tanácsok, ismeretek adják kezébe a munkaeszközöket és ezeknek értékesítésére a munkaképességét.

Gondoskodni kell ifjusági egyletek, népkönyvtárak, szövetkezetek stb. révén, hogy keresse kutassa saját javát az ifju, s találja is meg úgy, hogy mikor az élet gondjai reá nehezednek, vértveze legyen a bukás ellen, képesítve bármely küzdelmes életre.

A mi középiskoláinkat illeti, azok sem járulhattak a székelység közvetlen emeléséhez. Az az elem. melyet ők neveltek, nem fért meg a Székelyföldre, távolabb vidéken kereste és találta meg élet feltételeit. Alig van nagyobb város e hazában, melynek székely eredetű tisztviselője ne volna. Ha ezek mind itthon nyerhettek volna elhelyezést, valószínűleg több támogatást nyújtanak a népek, mint így.

Keserű igazságok. Jó volna ha tanulságait jövőre szemelőtt tarthatnók.

Végtelen szükségét érezzük annak, hogy az élet és iskola kapcsolata erősebb legyen, hogy mint pl. a felvidéken, elméleti képzést nyújtó iskoláink fölé vagy mellé olyan iskolák állítsanak, melyek nem a hivatalnokoskodás, hanem a gyakorlati kézimunka, az ipar és földművelés terén nyújtanak biztos keresetet.

Szövőipari-, kosárfonó-, gyermekjáték készítésével kapcsolt faragászat-, földművelés stb. iskolák szükségét erősen érezzük. A mi viszonyaink olyanok, hogy az ezen iskolákban szerzhető szakismereteket tovább nem nélkülözhetjük. Ezek mindenike életre nevel, olyan mesterséget ad az ifju kezébe, melynek előfeltételeit itt megvannak, s melyekkel a Székelyföld idővel virágzó vidéke lehetne e hazának. (Folytatás.)

A „CSIKI LAPOK” TARCZÁJA.

Finn dal.

V. után Csiberties.

A babám énekel, dala messze hanzzik,
A Szaima tó partján sírva panaszkodik.
Csónakot a parton hiába keresek,
Mely engem átvinné az én kedvesemhez.

Unalmas az idő, a napok hosszúak,
Számomra az órák mind bánatot hoznak;
Kérdezem a sorstól, mily bu jöhetne rám,
Ha dalod aranyom többé nem hallanám.

A remény elhagyott, boldogság nincs többé.
Bánatom nincs semmi, a mi enyhíthetné.
A keblem oly hideg, mint a tónak jegy;
Lesz-e még, a ki ezt keblével hevítse?

Magasan szálló sas basítja a léget,
Vad kacsa a folyón a tó felé siet;
Kedvesem aggódva áll a Szaima partján...
Csak a nagy szél miatt utra ne indulnál.

Dühöng a heves szél, nőnek a hullámok,
Kicsike kis csónak áll a partnál rajtuk...
A kicsiny csónakot hullámok dobálják,
Gyenge kéz hogy bírná azt a nehéz munkát?!

Ne rohanj aranyom a hullámok közé,
A hullám sokakkal már a halált közli...
Reám nem maradna akkor más bánatnál,
Oh! inkább az előtt földel betakarnál.

Miért nem szeretem a kisdedeket?

— Humoreszk. —

Sok költő úgy jár, mint az áak közti mádar: vágyódás remek dalokat csalogat ki belőle és ha az kielégített, akkor elhallgat. Kornai barátom temérdek lírai verseket írt, míg meg nem házasodott. Ekkor költői venája megtagadta a szolgálatot. Törökve, hogy az emberiség magas látaik magmásza, mintha el lett volna vágva. Nem volt más ambíciója, csakhogy férj és apa legyen. Férj lett belőle, de apa nem — házasságának sem első, sem második évében. Hiába fűkeszttem napról-napra a családi híreket, semmi örömdetes eseményről a családjában nem értesültem.

Egészen elkerültünk ugyanis egymástól én és Kornai barátom. A mint már szokott lenni, ha kettő közül az egyik meguóul. Az asszony kiszorítja a jóbarátot. Csak héba-hóba láttuk még egymást az utcán vagy közös ismerősöknél, ha a véletlen összehozott. Végül egészen eltűntünk egymás szemel elől. Mégis egy nap újból találkoztunk. Szívből örültünk, sokat mondtunk el egymásnak, elbárandoztunk a multak emlékei. Így élénk beszélgetés közben lakásáig értünk. Elakartam bucsuzni, ő azonban méltatlankodott:

„Meg se nézed kicsikénket?”

„Micsoda?” mondtam szemrehányóan „hát ilyen is van s én erről nem tudok semmit?”

Kornai szégyenkezett. Marmogott valamit, miből csak annyit értettem, hogy a kicsike már fél óv óta létezik ezen a világon. Szándékom volt alkalom adtan hasonlót hasonlóval megtorolni. Az alkalom persze elmaradt: máig is nőtlén vagyok!

Vonakodásom mitse használt; fel kellett mennem vele lakásába. Sohase törődtem sokat kis gyermekekkel. Az egészen apró, értem ez alatt, akiknek még csak sejtelmök sincs letelők-ről. Fialat anyák és olyanok, kik azá akarnak

lenni az ilyen apró teremteseket egyszerűen édeseknek, igézőknek, angyaloknak tartják. Nincs a nyelvnek szava, melylyel érzelmeik túladásának kifejezést adhatnának. Beismerem, hogy ehez nincs kellő értelmem. Részemre csak akkor kezdődik az ember, ha foga és haja van. A hajatlan, fogatlan csupasz arcu teremtesek úgy hasonlítanak egymáshoz, mint egyik tojás a másikhoz. Elvárom azonban az embertől, hogy önállóan egyét sígyék, önmaga tisztítsa az óráit és törölje a száját, vagyis legyen sejtelve, hogyan kell mások társaságában mozognia. Tartok attól, hogy e nézetekkel magamra vonom a női nem haragját, de vigasztal az a tudat, hogy minden érettkorú agglégény igazat fog nekem adni.

Legyetetek őszinték mindannyian, akik valaha abba a helyzetbe kerültek, hogy fiatal szü-lőknek szerencsét kellett kívánni: van-e meglőtt férfi részére kínosabb pillanat, mint akkor ha behozzák az új honpolgárt? Elvárják, hogy örömteljes csodálkozásaiba essél, hogy ajkadról az a vallomás fakadjon: ilyen angyali leányt még soha se láttam! Kívánják, hogy behatóan foglalkozál a „babá”-val, hogy gyengédem megcsipd az arcát, játszál vele és hogy végül kedvességétől elragadtatva csókot nyomjál homlokára! Kívánják, hogy összehasonlítsd a gyermeked anyjával és bámulva felkiált: „Istenem, milyen hasonló!” De hogy az apjáról se feledkezzél meg a folyton öszszehasonlítva nézzél ide s oda, meggyőződéssel kinyilatkoztatva: „As orra, vagy a szája, vagy valamelyik testrésze, egészen az apjára üt!”

Jaj neked, ha nem felelez meg a várakozásoknak; ha nem sikerül kömbömbösögedet a csodálás álarcza mögé rejteti; ha ott állsz, mint a fatuskó és nem tudod, mit kezdjél a ficskóval; ha elmulaastanád a kis gézengus arcvonásából és kurta karjaiból minden kétséget kizáró határozottsággal a leendő tudóst, művészt, költőt vagy

hadvezért felismerni! Jaj nekod akkor, te barbár! Megvetés volna osztályrészed és szereped a család kulturális életében el volna játszva.

Mindest át gondoltam, mialatt régi barátommal és nejlével társalogtam s a Kornai-sarj megjelenését vártam. Szerencsére az idők folyamán bizonyos gyakorlottságot sajátítottam el, hogy embertársaimnak merész arckifejezéssel hazugságokat mondjak szemükbe, a mit könnyelven úgy neveznek, hogy „jó nevelés.” Feltettem magamban, hogy a szülői szív összes hurjait megfogom pengtetni. Meg kell hogy élgedve legyenek velem, hogy örömtől sugározzanak arczaik!

Miként a vizsgára menő diák, bevesen dobogó szívvél, de még is bátran és Istenben bízva lép kintói elő, úgy léptem a sivatá valami elő, kit két mestelen, izmos dajkakar tartott orom alá.

„Milyen bájos!” kiáltottam és mint a kulturférfit üdvözöltem a kis élő lönyt, lelogó kacsoit megfogva és gyengédem kezembe téve. A ficskó az intelligencia teljes hiányának kifejezésével báméskodott.

„Milyen okosan néz!” mondtam, félig a szü-lőkhez fordulva, de azonnal ismét a kicsikét bámultam, mintha felakartam volna használni minden pillanatot, melyet a benne való gyönyörködésnek szentelhetek. Megcsiptem arcvonásait, negédelyeskedtem vele és mindent megtettem, a mi fiatal szü-lőknek kedves szokott lenni.

Megvoltam győződve hogy a reám tukmált szerepet mint gyermekbarát pompásan játszom és már teljesen a helyzet urának éreztem magam. De így szokott ez lenni az életben: éppen a mikor egészen biztosoknak érezzük magunkat kösöledik a sors, durván és ridegen —

Mikor már egész jelszó asótáromat kimeritöttem, elragadtatva mondtam: „Es a kis ficskó valóságos angyal!” (Folyt. köv.)

Szekely kongresszus.

Kolozsvár junius 11.

As Erdélyi Kárpát-Egyesület által rendezendő székely kongresszus a kapcsolatosan a székely kérdés olyan érdekessé lett ez idő szerinti, a milyen talán még nem volt egyszer sem. A beadványoknak egész tömege érkezett az E. K. E.-hez mind a székely kongresszusra vonatkozólag. Es a legelőkeltebben bizonyítja, hogy immár égető szükség, a székely kongresszust megrendezni és az elméleti vitatkozás teréről a kérdést a gyakorlati megvalósulás helyzetébe hozni.

As E. K. E. választmánya legutóbb tartott gyűlésén számba vette a beérkezett anyagot és egyhangu határozattal kimondta, hogy a székely kongresszust még ez évben megrendezi. Az előkészületek végzésére a székely kérdéssel foglalkozó közeleti férfiakból bizottságot szervez, mely rövid idő alatt megállapítja a kongresszus idejét, helyét, ügyrendjét és a tárgyalandó kérdéseket. A kongresszusra meghívják a kormányt, az összes székely hatóságokat és testületeket, valamint az erdélyi közgazdasági és kulturális egyesületeket, és egyeseket.

Örvendetes jelkint említjük, hogy a kereskedelmi miniszter a legkedvezőbbben nyilatkozott a kongresszusról az egyesülethez intézett leiratában és az egész kongresszus tervezetét bekérte. Hasonlóképp a honvédelmi miniszter is üdvözölte az E. K. E. hazafias kezdeményezését. Érdekesnek tartjuk közölni, hogy a megkérdezett székely hatóságok a egyesek közül 3 főispán, 3 alispán, 6 székely orsz. képviselő, 15 főszolgabíró, 2 város, 7 erdőhatóság, 1 kulturálmérnökség, 10 egyházi hatóság, 2 egyesület, 8 tanügyi hatóság, 124 község, 140 magán ember adott véleményt az E. K. E.-hez, melyekben a kongresszus megtartását helyeslik, az abban való részvételt megígérik és a székely bajok orvoslására a tárgyalandó javaslatokat bejelentik.

Feltétlenül ellene nyilatkoztak 1 főispán a tanfelügyelő (Csikm.), 1 kamara (Marosvásárhely) ezek is inkább azért, mert már megelégtettek a sok elméleti vitatkozással a székely kérdésben.

A javaslatok tömegéből kiemeljük ezeket: Székely körvasút, Szárhegyen kőfaragó, Gyergyó Szentmiklóson erdőzeti szakielkola létesítése, textilipar támogatása, posztógyárak szervezése; csikszentdomokosi rézbányák megnyitása, székely földhitelintézet, tanítóképzőben gazdasági oktatás intenzívebbé tétele, szövetkezetek alapítása, birtokviszonyok rendezése, háziipar fejlesztése és terjesztése, gyógyfürdő felújítása, ásványvizek értékesítése, sok gyermekű székely családok támogatása, a székely kérdésnek részletekben, vidékenként megoldása, anyagi helyzet javítása, székely ipar fellendítése, házaló kereskedés szabályozása, állattenyésztés fejlesztése, hitelrendezés, erdők arányosítása, erdei legelők kérdése, tagosítás, utadó, a székely jelzárkölcseink konvertálása, a bányászati fejlesztése, újabb mezőgazdasági ágak meghonosítása, talaj javítás, tagosítás gyorsabb keresztülvitele, fagyosított iparágak létesítése, belterjesebb gazdálkodás és a műtrágya használatának bevezése, újabb takarmányfelők termelése, selyemtenyésztés, az okszerű istállózás bevezetése, erdei és vicinális utak ügye, erdő kezelése, regale megváltás ügye, turistáság és idegen forgalom, az elhanyagolt iskolák fejlesztése, ipariiskolák felállítás, közműtárak, baromfi értékesítés, munkáshitel, munkásvédelem és biztosítás, székelytermények és állatok kedvezményezés szállítása, katonai idő leszállítása, pálinkafőzés, gyűmölcs konzervgyár létesítése, konárkóti tanfolyam, sertés vasárk, csukorgyár, közégsi vagyonból adómentes takarékpénztárak felállítása, erdőtervény módosítása, dohányültetés stb., stb. Szóva, a beérkezett javaslatok a legapróbb részletekig felölelik a székelység összes bajait és ezek orvoslására szükséges intézkedéseket. Egy egy kérdés iaméltódi számtalan kiadványban különböző megokolással. A tagosítás, erdőlegeltetés, arányosítás kérdéseinek rendezése benne van majdnem minden község beadványában. Ezekből domborodik ki igazán és a tényeknek megfelelőleg a székely kérdés.

Csik-Menaság székelyei.*

Irta Bartalis Ágost, kászoni-alsicsi járási főszolgabíró.

I. A község fekvése.

Csik-Menaság község fekszik Csikvármegye kászoni-alsicsi járásában, a járás székhelyétől Csik-Szentmártontól 11 kilométer távolságra a Tapolca havasi patak mentén egy azük völgyben, három oldalon a völgykalanba, kopár meredek hegyek által bezárva. Kijáró útja egyedül csak a szomszéd Szentgyörgy község felé van a Fiság patak völgyén levezető vicinális.

Régi emlékek szerint Menaság a legrégibb székely községek egyike s most is élő egyes családjai a honfoglalással egy időben jöttek be és foglalták el azt a földet, mely nekik keserves munka után is silány kenyeret ad, de mégis hívek maradtak ahhoz másfél ezer éven keresztül és erős karjaikkal minden idegen betolakodó elleneséget visszavertek határaikról.

* Minden különös említés helyett leghelyesebbnek tartjuk Bartalis Ágost ez emlékiratát szorí szóra közölni, melyből a földjét s népét jól ismerő, mindkettőt forrón szerető lélek ragaszkodásának közvetlenségé szól a sorok közül a magyar nemzethez, a magyar kormányhoz székelyei érdekében. Nagyon megzavartunk e sorok a mi is nem kevesebb buzgalommal ajánljuk azt az illetékes faktorok figyelmébe.

A község 5 tizesből áll u. m.: Pottyond, Felazeg, Középtizes, Alsazeg és Ujfalu tizeket a többiekől 1—1 kilométer távolságban külön tette képeznek.

II. A határ terjedelme.

A község terjedelme mivelési ágaukint a kataszter szerint:

1. Szántó	3117 hold	1343 mez. öl.
2. Kert	107	1473
3. Rét	5405	934
4. Legelő	736	448
5. Erdő	958	1188
6. Használhatlan	186	1388
Összesen	10513	374

Egy tekintet Menaság község határaira, azonnal meggyőződünk, hogy rétegek híre sincs ott. A helyett vannak a nagy kiterjedésű kopár oldalak, melyekről az erdő kiirtása után a víz elhordta a termőföldet s fű termőföldet a fű termése nem éri meg a kaszálással a betakarításal járó munkát. És ez nem frázis, hanem tény, mert azon községben „egy nap négy ember” tud kaszálni egy olyan terület szénát, melynek ára 5—8 forint, de azon felül nem megy. A 4 kaszás napazáma beleszámítva az ételt is 4 frt. Hát a feltakarás, behordás, helytisztaítás költsége, adója stb.?

Legelője nem az a dus havasi legelő, hanem az a száraz, borsikás oldalakban levő szőr füves nvar, mely a rajta tengődő marhaállományt csak az éhen elhullástól óvja meg.

Es az a 958 hold, 1188 négyszögöl erdő ugyan hol található? Megvan papiruson, tényleg azonban kihasznált, őszersombolt állapotban, melyet már nem meglévő anyaga, hanem csak talaja a a felvétel után nevezhetünk erdőnek.

Sik rész az egész terület alig több 100 holdnál, a többi meredek, köves hegyoldalon fekszik, minősége a legalacsonyabb fokon áll s a szántók nagy részének termése alig hiszem, hogy a művelésre fordított költségeket visszaadja a gazdának.

III. Történelmi múltja.

Mielőtt a menasági népek természetes hajlamairól, szokásairól, életmódjáról, erkölcséről, gazdálkodásról, állattenyésztési viszonyairól, eladósodásáról stb., szóval jeloni viszonyairól szólnék, szükségesek tartom előrebocsátani a történelmi fejlődésből egyes vonásokat, mert — véleményem szerint — a multak ismerete nélkül ennek a népnek — mint általában a csiki székelynek — jelelogi viszonyait teljesen megérteni nem lehet.

A mióta Magyarország áll és államává konszolidálódott, a székelységnek s így a menasági népek is föléltetélja századok az egész a legújabb időkig azon magasztos lélekemelő köteletség teljesítésében állott, hogy itt országunk legkeletibb kiszögélésén őrt álljon és vérrel védelmezze a keleti barbárság támadásai ellen Árpád nak országát és nyugotnak civilizációját.

Külön köz- és magánjogi törvényok hatálya alatt élt, teljes szabadságot élvezett, adót nem fizetett, királyi donációknak, földesuri jogoknak, — különösen az 1562-iki segevári notáztatás előtt — híre sem volt. Ős időkől fogva teljesen szabad és nemes volt s ennek tudata annyira átment vérebe, hogy ebbeli fensőbbeséget az idegenekkel és a közte élő jobbágy eredetiekkel ma is érzeti.

A honvédelem teljesítésén kívül más foglalkozása nem volt, mint az állattenyésztés, kevés földművelés, erdőirtás — mire a legelők kiterjesztése miatt szükség volt — vadászat, halászat és kevés házi iparszövés (fonás) s gazdasági számszámok előállításra saját szükségére.

Lovat tartott és üvölt harcsi paripánk, élelemmel ellátták állatait és a primitív földművelés, ruházatát pedig a legkisebb darabig munkás asszonyai állították elő. A söt kiváltság képen ingyen kapta, dohányt szabadon termesztett, sőt ingyen adott pénzt, a pálinkát és házi sört a kisüstön szabadon főzte. Szóval pénzbeli kiadása ugyyszóva semmi sem volt.

Ily körülmények között és viszonyok behatása alatt fejlődött ez a nép 1848-ig, mikor a nagy köz- és magánjogi, társadalmi, közgazdasági átalakulás megtörtént. Régi híros erénye, vitézsége, lángoló haza- és szabadságszeretete még egyszer fellobogott szabadságharcunkban, de aztán teljesen eltűnt régi híre, neve s csak mint valami távozó üstökösnek távoli fénye dereng vissza felénk a multak egéről.

Kiváltságos köajogi, magánjogi, társadalmi állását az új idők szelleme romba döntötte, privilegiumait az újabb törvények eltörölték és nyakába zúdították a terheknek, pénzbeli fizetéseknek oly óriási özönét, a melynek terhe alatt egyszerre roskadozni kezdett.

Az adót fizetni kell, a söt már nem adják ingyen, a pálinkafőzés, dohánytermelés elvetették s mivel ezekről az ember le nem mondhat: pénzzel kell beüzemelni.

A regálé-jog megváltásával s a váltásár felosztásával, felprédálásával a községek egyszerre beleestek a magas potadónak addig ismeretlen hinárjába. Tehát fizetni kell a községi potadót, erdőrendezési, erdőórsási, birtokrendezési költségeket, egyházi képét — a mi igazságtalan rendszerre miatt talán legsúlyosabb, — iskolai adót, különböző bélyeg és jogilletékeket, hagyatéki átruházási díjakat, a takarékpénztárakba kamatot s a mi a székely ember természetét ismerve nem csekélység — a „perkoltségeket”.

E mellett a régi házi-ipar is mindegyre aszűkebb határok közé szorult s ma már a ruhá-

zatért is a sokadalomba vagy az örményboltoshoz kell menni.

A nagy közgazdasági átalakulás e népet teljesen kézületlenül és fegyvertelenül találta. A büszke, szabad nemes katona-nemzet nem tudott a változott új viszonyokhoz alkalmazkodni, söt azokkal nem is sokat törődött. Élt úgy, mint azelőtt századokon át őspái. Lehetett töle akár miféle változás a világban, ő azokkal nem törődött, megmaradt a maga mozdulatlan konzervativismusában. Az iparüzést, kereskedést méltóságán alóli foglalkozásnak tartotta s tartja részben még ma is, mely csak zsidónak, örménynek való. Es ezen halfelfogást elosztalni a viszonyok is a leltető legkedvezőtlenebbek voltak.

Megmaradt a földművelés és állattenyésztés mellett s e kettőből tengeti nyomorusággal teljes életét. Egyik foglalkozási ág sem fejlődött semmit, söt az állattenyésztés Menaság községben óriási mértékben hanyatlott. A föld nem nőtt, a gazdálkodás jövedelmezőbbé nem lett, a lakosság szaporodott, keünyér több kell és a kiadások íjezőt mérvben szaporodtak a nélkül, hogy a jövedelmek szaporodtak volna.

Mi lett ennek természetes következménye? „Az eladósodás”.

A hanyatlást, az egymásután feltűnő kelevényeket a székelység testén sokan látták. Kongresszusokon tanácskoztak a siralmas helyzetéről, a lapok állandóan teli vannak frázisteli jajgató cikkekkel, de a bajok gyökerét kevesen ismerik fel s okairól a legtöbben téves tanokat hirdettek.

Sajnos, hogy a kormány hatalma sem ért rá 1867 után bajainkkal foglalkozni s a székelység teljesen belesüllyedt már abba az örvénybe, melyből csak hatalmas állami segítséggel verődhetik ki. Mig a nemzetiségi vidékek — úgyhiszen a nemzeti politika nevében — mindenféle kedvezményekkel elárassztattak: addig mi az államhatalomban csak a végrehajtó hatalmat láttuk, a jótékony segítséget haszaltalan keresztek.

Am ez a segítség nem maradhat el. „Az állami hatalom nem nézheti tétlenül a székelység elpusztulását, mert erre az erős államfontortó fajra itt országunk keletén, a romániai és erdélyi oláh-ság vízválasztó határán a magyar államnak még nagyobb szükség lesz a jövőben, mint volt a multban”.

Es hogy nem fog elmaradni: annak garancziáját látjuk a mostani kormányak s különösen Darányi Ignác földművelésügyi miniszter u ő nagyméltóságának a székelységgel szemben megnyilatkozó jóindulatában s közelebből a magyar képviselőházban tett azon nyilatkozatában, hogy a székelység helyzetével foglalkozni egyik elsőrendű feladatának ismeri. (Polyt. köv.)

A papir- és tanszerkereskedők sérelme.

A napilapokból értesültünk a felől, hogy a „Magyar papirkereskedők országos egyesülete” nagy sérelmet lát abban, hogy az „Eötvös alap országos tanítói segélyegyesülete” megengedte a „Rigler József Ede papirneműgyár részvénytársaság”-nak azt, hogy a budap-sti és kolozsvári „Tanítók háza” és „Árva alapja” javára jövedelmező jelzéssel ellátott író- és rajzszerkeket is hozhasson forgalomba, a mely engedelmert a fentnevezett cég az ilyen jelzéssel ellátott író- és rajzszerke elárúsításából befolyó összegek után a már eddigi áraknak feltartása mellett is részben 2/2, részben pedig harom százalékos biztosít szerződésileg a „Tanítók háza” és ama „Árva alapja” javára, a melyből az „Eötvös-alap” azokat a 16. életévét már betöltött tanító-árvaakat segélyezni van hivatva a kiket már az „Országos tanítói nyugdíjalap” sem részesít segédlemben, holott a szegény szerzenesélték kenyerüket megkeresni, magukat fenntartani még nem képesek. — A magyar papirkereskedők országos egyesülete”-nek pedig ezen mi intézkedésünk miatt, úgy véljük, nem lehet alapos oka és joga sem a feljajdulásra, sem a panaszos vádaskodásra. Kitűnik ez a következőkből:

Nem mi, az „Eötvös-alap” képviselői, kerestük és kértük fel a hazai papirkereskedőket arra, hogy uekünk a „Tanítók háza” és „Árva-alap” ja jövedelmének a gyarapítását célzó ajánlatokat tegyenek, hanem több székesfővárosi és vidéki emberbaráti nemes érzelmetől áthatott papirkereskedő önként maga keresett fel bennünket kedvezőbbnél kedvezőbb ajánlatokkal.

Mi, az „Eötvös-alap” képviselői, mivel „Országos tanítói segélyegyesületünk” a Nagyméltóságú Vallás- és Közoktatásügyi magyar kir. Miniszter U” föfelügyelete alatt áll, kötelesegezerően megvizsgálván, hogy az ajánlatot tevő papirkereskedők közül, melyik mutathat fel olyan íroszerkeket, a melyek az érvényben levő és a népisiskolák nagy részére nézve kötelező miniszteri rendelet követelményeinek minden tekintetben megfelelnek, meggyőződöttünk a felől, hogy egyes-egyedül a „Rigler József Ede papirneműgyár részvénytársaság” ajánlott fel az egyesületünk javára jövedelmező író- és rajzszerke között olyan népisiskolai író-, számoló- és nyelvtani gyakorlatoknak való füzeteket, a melyek a „magy. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter által az 1894. évi márczius hó 30-án 33863/1893. szám alatt kibocsátott rendelet követelményeinek mind-n tekintetben megfelelnek”. Ez a körülmény indította egyesületünk bizottságait és elnökséget arra, hogy a sokkal kedvezőbb ajánlatokat is mellőzve, a „Rigler-cég” által tett ajánlatot elfogadják s vele szerződést kössenek

egyelőre három esztendőre kiterjedő érvényre. Mást mi nem is tehetünk, mert ránk nézve a miniszteri rendeletek az irányadók. Nem lehetetlen, söt valószínű, hogy ez az eljárás keserítette el az egyik vagy másik kedvezőbb ajánlatot tevő papirkereskedő cézget annyira, hogy az „Eötvös-alap” gondozói ellen harezra szóltsa a „Magyar papirkereskedők országos egyesületet”.

Mi az „Eötvös-alap országos tanítói segélyegyesület” képviselői azonban nem hívjuk fel ügyefeinket a „Magyar papirkereskedők országos egyesülete” iránt való ellenségeskedésre, izetlen vedésre; söt ellenkezőleg arra kérjük e haza minden egyes tanítóját, hogyha lehetséges, ugy ezentel még az eddigéi is nagyobb gondtal és pontosággal kövessék a fentebb említett miniszteri rendeletben foglalt, nekik szóló utasításokat: mert ez a rendelet nemcsak a szülők és a nevelésügyi érdekeit, hanem még s papirkereskedők, az író- és rajzszerke gyártásával és elárúsításával foglalkozó többi honpolgárok igaz javát is e gullalmazza minden érdeklajhászó tulkapással szemben.

Hogy pedig a művelt magyar társadalom is teljesen meggyőződhessek a felől, hogy szem mi, az „Eötvös-alap” gondozói, sem pedig a mi ügyefeink nem sérthetjük meg a „Magyar papirkereskedők országos egyesülete” tagjainak az érdekeit a Rigler-cézzel kötött szerződéssel, ha az említett rendelet utasításai ellen nem vétünk, közöhlük e helyen annak a tanítósgát és a szülöket egyiránt érdeklő következő pontjait:

„Tudomásomra jutván, hogy különösen a népisiskolákban használatban levő füzetek nagy részben sem az egészségügyi, sem a paedagogiai követelményeknek meg nem felelnek, s hogy ezen füzetek sokfelése a szülöket is meg a tanulókat is gyakran megtéveszti, az iskolaigazgatókat és tanítókat pedig arra indítja, hogy az iskolájukban használandó írófüzetek elárúsítására egyes kereskedőknek meg nem engedhető monopolumot adjanak: elhatároztam, hogy ezen bajok orvoslása és a mattek ismételt felmerült panaszok megszüntetése végett az állami és községi, továbbá társulati és magánjlegű elemi népisiskolákban és felső népisiskolákban használandó írófüzetek szerkezetét, minőségét, kiállítását és használatát illetőleg szabályzatot adok ki.”

1. A népisiskolában forgalomban levő írófüzetek, a meglévő készletekre való tekintetből az 1894/95 ik tanév végéig használhatók”.

2. Az 1895/96 ik tanévtől kezdve a vallás- és közoktatásügyi miniszter közvetlen vezetésé és rendelkezése alatt álló állami, községi, társulati és magánjlegű elemi népisiskolákban és felső népisiskolákban az alább következő utasításoknak megfelelő írófüzetek használhatók”.

3. A használandó füzeteket, figyelemmel az utasításban foglaltakra és arra, hogy hazai gyártmányok legyenek az illető iskolák tanítótestületei állapítják meg, meghatározván, hogy az egyes osztályokban a vásárlandó füzetek mily fokozati számauk és mily minőségűek legyenek, egyébként azonban tartózkodván a vásárlási helyre nézve teendő korlátozástól”.

A többi pontok a füzetek szerkezetére és kiállítására nézve állapítják meg az elveket s így azok e lapok tisztelt olvasóit nem érdekelhetik, hanem csak a füzetek kiadott utasítások a füzetek előállítását illetőleg.

Végrehatottak-e országzserre már az alantás iskolai hatóságok ezt az ülvös cézből kibocsátott miniszteri rendeletet mind-n irányban? — nem a mi feladatunk kutatni. Mindazonáltal bizvást állhatjuk, hogy még panasz sem merült fel a miatt, hogy a tanítók az olyan népisiskolai irkákat is kiküszöbölték volna iskoláikból, a melyek e miniszteri rendeletnek teljesen megfeleltek mind-n tekintetben s ezért bizton reméljük, hogy kártársaink a jövőben sem botlanak meg e tekintetben.

Más kérdés az, hogy tart-e minden egyes papirkereskedő üzletében olyan füzeteket, a melyek a fentebb említett rendelet értelmében készülték? Igennel felelt-e kérdésünkre a „Magyar papirkereskedők országos egyesülete”? Alig?

Ugyanazért mi, az „Eötvös-alap” gondozói a tanügy érdekeiben melegen üdvözöljük a „Magyar papirkereskedők országos egyesületet” azt az elhatározását, hogy az ügyet a vallás- és közoktatásügyi magy. kir. Miniszter Ő Nagyméltóságának az ilézőseke elé állítják, mert ezzel a közoktatásügynek bizonyára csak jó szolgálatot tesznek és mert mi is hasonlóképpen fogunk cselekedni.

Kérve kérvén a művelt magyar társadalom tagjait, hogy a „Tanítók Háza” és „Árva-alap”-jának ügyeit pártfogásukba venni kegyeskedjenek, a „Magyar papirkereskedők országos egyesülete” tekintetes elnökségétől is méltányos és jogos támogatást kérvén, remélvén és várván, maradtunk mély tiszteléttel

Budapestben. 1901. junius 9 én

az „Eötvös-alap” gondozói.

Iparosok májálisa.

A helybeli iparostület és iparos ifjusági önképzőkör tavaszi mulatsága, mely részint a kedvezőtlen idő, részint pedig egyéb okok miatt már több ízben el lett halasztva, folyó hó 16-án a kies fekvésű „Sutafonyó”-ben megtartott.

Zavarólag hatott a mulatságra a vezérkarnak épen ezen a napon történt városunkba való megérkezése, a meunyhben ezen látványosság számba nemé bevonulás, a kolozsvári honvéd zenekar terénzése, a vezérkari főnökül való tisztelgés igen sokat vissza

Sz. 1502—901.

k. i.

Pályázati hirdetmény.

Gyergyó-Bélbor községben megüresedett, anyakönyvvezetői állásra, Csikvármegye Tekts. közigazgatási bizottságának 344—901. ki. sz. rendelete folytán pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen 800 korona évi fizetéssel javadalmazott állást elnyerni ohajtják, hogy az anyakvi. törv. 8. §-ában megkivánt képesítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám f. évi július hó 10-ig benyújtani annál inkább el ne mulasztásák, mivel később beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

Jegyzői vizsgával bíró egyének ezen állás elnyerésénél előnybe részesülnek.

Gyó-Tölgyesen, 1901. június 12-én.

Bogády,
főszolgabíró.

[136] 1—2

Sz. 2265—901.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csik-szeredai kir. törvényszék, mint tekkönyvi hatóság közzé teszi, hogy Minér Albert, Minér Berta és Imre Dénesné végrehajthatóknak, Vaslobán György végrehajtható szüvedő elemi 200 korona tőke követelés és járműléki iránti végrehajtható ügyében a csik-szeredai kir. törvényszék területén lévő Csikszentmihály község határára f. évi a csikszentmihályi 525. számú tjkvben A. f. 1. rendszám 2177. hrsz. szántóra 18 korona, 2. rendszám 9920., 9921. hrsz. szántóra 8 korona, 3. rendszám 10013., 10018., 10019., 10112 hrsz. szántóra, kaszálóra és legelőre 186 koronában, 4. rendszám 10266., 10266., 10291., 10311. hrsz. kaszálóra és szántóra 360 korona, 5. rendszám 10364., 10371. hrsz. kaszálóra 60 koronában megállapított kikiáltási árban az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a p. alapján Bokor Ágnes, Vaslobán János és Vaslobán Demeter társulajdonosok jutalékára is s így az ingatlanok egészére, továbbá a csikszentmihályi 1033. sz. tjkvben A. f. 1. rendszám 10336., 10345. hrsz. legelőre 124 koronában megállapított kikiáltási árban, nemcsak Vaslobán György végrehajtható szüvedő, hanem Bokor Gábor, Vaslobán János, Vaslobán Demeter, Bokor Ágnes társulajdonosok jutalékára is elrendelte.

Megjegyzetetik, hogy a csikszentmihályi 525. számú tjkvben foglalt A. f. 4. rendszám ingatlanra B. 5., 6. alatt a magy. kir. államvasutak javára feljegyzett kisajátítási jogot, C. 6. alatt ugyancsak a m. kir. államvasutak javára bekebelezett szolgalmi jogot jelen árverés nem érinti. A fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi július hó 5-ik napjának délelőtti 9 órákor Csikszentmihály község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bányapénznek a bíróságnál előlegesen elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tekkönyvi hatóság Csik-Szeredán, 1901. márczius 11-én.

Gecző Béla,
kir. tvszki bíró.

[137] 1—1

M. kir. 1-ső számú csendőr kerületi parancsnokság.

3138 számhoz
szv.

[128] 2-3

Hirdetmény.

A csikszeredai kincstári csendőr lak-tányának egy—egy emeletes, két szárny épülettel leendő kibővítése 17550 kor. költség erejéig Belügyminiszter ur Ö. nagyméltóságának folyó évi 42299/V-b. szám alatt kelt magas rendeletével engedélyeztetvén, az erre vonatkozó árlejtés a folyó évi július hó 10-én d. e. 9 órákor a csikszeredai szárnyparancsnokság irodájában fog megtartatni, mi a csikszeredai rendőrkapitányi hivatal útján, külön hirdetményben is közhírré tétetett.

Az építést elnyerni ohajtó vállalkozók az egyéb feltételeket és tervet a csikszeredai szárny parancsnokságnál megtekinthetik.

Kolozsvárt, 1901. évi június hó 1-én.

Csendőr kerületi parancsnok ur beteg

Altörjaj s. k.,
alezredes.

Cserefa

nagyobb mennyiségben bármily méretben kapható

[139] 1—2 **MIHÁLY ANDRÁS,**
kereskedőnél, Csik-Szentmártonon.

Értesítés.

„Netáni megtévesztések kikerülése szempontjából értesíteni ohajtom a n. é. közönséget, hogy a folyó évben átalakítást nyert „Hargitai fürdő“ az eddigi árak szerint vehető igénybe, hol sem az étkezés sem a szobaberek nem emeltettek; sőt a vendégek előnyére történtek lényeges intézkedések.

Csik-Madéfalván, 1901. június 14.

Meskó Jakab,
bértő.

[135] 1—1

DIADAL SEK

legjobb

HONI PEZSGŐBOR

Eberhardt Antaltól

Budafok—Promontor

kapható minden jobb fűszerkereskedésben éttermekben és kávéházakban.

[130] 2-10

Erdélyrészi képviselője:

RIEMER K. GUSZTÁV
Sz.-Udvarhelyt.

Árjegyzék és minták kívánatra ingyen.

Hauptvogel Ferencz

férfiszabó-üzlete Brassóban

főok-üzlete Csikszereda, vár-utca 258 szám

Ajánlja dusan felszerelt raktárát bel- és külföldi szövetekből mértékutáni elegáns

URI-RUHA

elkészítésére. Képlevező összeköttetésem által, melyeket szállítóimnál elértem, azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy az amugyis már olcsó árakat még 15—20%-al leszállítottam, hogy minden versenyt felülmuljak, szállítok:

- 1 zakó-öltöny finom seviot szövethől 40—50 korona.
- 1 zakó-öltöny finom kamgarn szövethől 48—60 korona.
- 1 zakó-öltöny finom angol szövethől 56—68 korona.
- 1 zsaket társalgási öltöny finom kamgarn szövethől 55—70 korona.
- 1 szalon-öltöny finom kamgarn szövethől 65—90 korona.
- 1 Ferencz József kabát öltöny fekete, szürke- és kék, finom angol szövethől 70—90 korona.
- 1 finom tavaszi felöltő világos és sötét színben 36—48 korona.
- 1 tavaszi felöltő finom angol szövethől 52—65 korona.
- 1 nadrág finom szövethől 12—18 korona.
- 1 nadrág finom angol szövethől 16—22 korona.

Jótállás kifogástalan kivitelért.

Gyors kiszolgálás.

Kiváló tisztelettel

Verseny nélküli árak.

Hauptvogel Ferencz.

[83] 11—38

Nyomatott Csik-Szeredában, a lapkiadó Györgyjakab Márton utóda, könyvnyomdájában 1901.

Meghívó.

A búkszádi takarékpénztár részvénytársaság folyó hó 28-án pénteken délután 3 órákor a takarékpénztár helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja

TÁRGY:

Az elhalálozás folytán megüresedett felügyelő-bizottsági állás betöltése.

[138] 1—1

Az igazgatóság.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni a piacz-utcában, Szopos Béni házában levő minden igényeket kielégítőleg berendezett

Nyerges és kárpitos üzletemre

Üzletemben minden e szakba vágó munkák elkészítését legnagyobb készséggel elvállalom és ezt esinos kivitelben olcsó ár mellett pontosan eszközölöm.

Raktáron tartok mindenféle rugányos divánokat 40—200 koronáig és garnitúrákat; úgy hogy itt mindenki beszerezheti szükségletét ép oly olcsó áron, mint bármely nagyobb városban. Továbbá kész kocsik raktáron vannak.

Végül a nagyérdemű közönség szíves figyelmét felhívom azon körülményre, hogy a kocsik, valamint minden e szakba vágó munkák javítását elvállalom.

Magamat a n. é. közönség jóindulatu pártfogásába ajánlva maradtam

Kiváló tisztelettel **Bájer Ferencz, nyerges és kárpitos**

Csikszereda, piacz-utcában.

[104] 8-10

Dreher-féle és az Első magyar részvény sörfőző

sörgyarak Brassó, Csik- és Háromszékmegyei főraktárak vezetését ream ruháztak.

Az említett két legtekintélyesebb üzletek kitűnő hírneve és Brassóban 23 éven át elismeréssel találkozott üzleti működésem felbátorítanak engem arra, hogy az igen tisztelt közönséget felkérjem miszerint megrendeléseivel engem felkeresni szíveskedjenek a magam részéről biztosítom az igen tisztelt közönséget, hogy mindenkor csak a legjobb minőséget fogom szállítani.

A legkisebb megrendelés üveges sörnél 50 üveg, hordókban pedig 25 liter.

Kívánatra árjegyzékkel szívesen szolgálok!

Teljes tisztelettel

KASZIK ANTAL,
BRASSÓ, hosszu-utca 104.

Rendelményeket közvetit Györgyjakab Márton utóda, Csikszeredában.

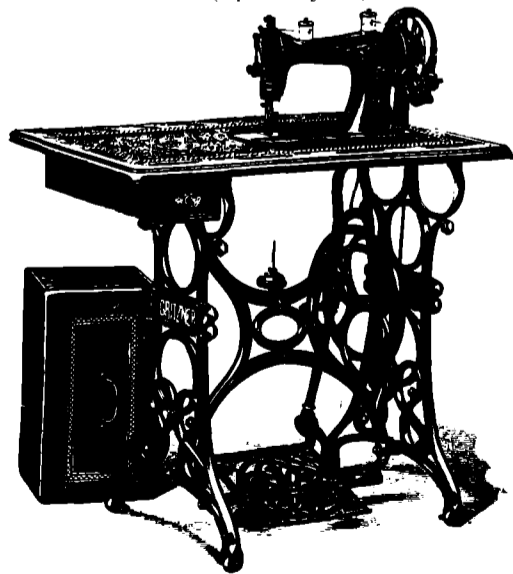
Olcsó és pontos kiszolgálás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy CSIKSZEREDÁBAN SINGER, KARIKAHAJOS, PATENT- és CZIPÉSZEK részére

VARRÓGÉPEKBŐL

nagy raktárt rendeztem be.

Ezen varrógépek előnyei más gyártmányokkal szemben a gyártásra használt kitűnő minőségű anyagban és a technika ezen téren elért legújabb vívmányai szerinti gyártásban rejlenek. Tartósság, szabatos esinos kivitel és könnyű zajtalan működés tették e gépeket oly annyira kedvelte és elterjedte



Továbbá nálam beszerezhetők a gépekhez szükséges szijak, olajozók, csavarhuzók, hajók és mindenféle szamu tűk stb. felszerelések. Ugyisint a tavaszi szezonra megérkeztek a legkitűnőbb honi gyártmányu gyapjú szövetek.

Magamat a nagyérdemű közönség jóakaratu pártfogásába ajánlva maradtam teljes tisztelettel

Jakab József,

férfi-szabó Csikszeredán (a Hutter szállodával szembe).

[56] 9-10

Varrógépek csekély részletfizetésre.

Üzletemben oktatást varrásban díjtalanul nyújtok.